

M E M O

AAN : presidium

VAN : griffier

DATUM : 27 januari 2014

BETREFT : integriteit en benoemingsprocedure wethouders

Eind 2013 is aangegeven dat integriteit in 2014 terugkomt op de bestuurlijke agenda.

Aanleiding en actuele stand van zaken

Geldende regelgeving (naast Gemeentewet)

- Reglement van orde voor de gemeenteraad, artikel 6: benoeming wethouders
- Regl.v.orde commissies, artikel 4: vereisten toegevoegde leden (=burgercommissieleden)
- Gedragscode voor bestuurders (resp. raadsleden) in de gemeente Asten 2002 (resp. 2003)

Cie AZ&C 28 oktober 2013

- Handreiking integriteit van politieke ambtsdragers bij gemeenten, provincies en waterschappen (versie september 2013)
- brief van D66-HvA inzake de toepassing van het integriteitsbeginsel in het geval van burgercommissielid Berkers.

Brief CdK 17 december 2013

- Handreiking integriteitstoets (bijgevoegd)

Agenda integriteit

Burgemeester, secretaris en griffier hebben overleg gevoerd over de invulling van dit onderwerp. Gezien het belang van integriteit voor de **kwaliteit** van het openbaar bestuur stellen wij de volgende agenda voor, inclusief een aanvulling op de benoemingsprocedure voor wethouders:

	Actie	Wie	Wanneer
0	Afstemming in presidium over Integriteitsagenda	Burgemeester, griffier	3 februari 2014
1	Informatie naar partijen inzake wettelijke eisen benoembaarheid Gemeentewet en Kieswet en onverenigbare betrekkingen, nevenfuncties	Griffier	Vóór verkiezingen (februari)
2	Opgave van nevenfuncties c.a. voor benoeming als raads- en/of commissielid	Kandidaat-raads- en commissieleden	Na verkiezingen
3	Kandidaat-wethouder overlegt informatie incl. VOG-verklaring aan burgemeester	Kandidaat-wethouder	Na verkiezingen
4	Gesprek van burgemeester met kandidaat-wethouder	Burgemeester, secretaris, kandidaat-wethouder	Tijdig voor raadsvergadering benoeming wethouders
5	Bij aanleiding eventueel vervolgesprek burgemeester, fractievoorzitter, kandidaat	Burgemeester, secretaris, kandidaat-wethouder, fractievoorzitter	Idem

	Actie	Wie	Wanneer
6	Formele voordracht	Fracties	Na gesprek(ken)
7	Onderzoek geloofsbrieven kandidaat-wethouder door commissie cf. reglement van orde	Raadscommissie	<u>Vóór</u> of tijdens raadsvergadering benoeming wethouders
8	Themabijeenkomst bestuurlijke integriteit nieuwe raads- commissie- en collegeleden	Allen	2 ^e kwartaal 2014
9	Evt. vervolgstappen bestuurlijke integriteit voorbereiden	Burgemeester, griffier, secretaris	2 ^e helft 2014

Politieke partijen zijn zelf verantwoordelijk voor de kandidaat-wethouders die zij voordragen. Wethouders worden nu benoemd na onderzoek van de geloofsbrieven van een commissie uit de raad, waarbij uitsluitend voor kandidaten die geen deel uitmaken van de raad een VOG wordt gevraagd.

Aanvulling benoemingsprocedure wethouders

Zie punten 3 t/m 5: deze betekenen een aanvulling op de bestaande benoemingsprocedure van wethouders vanwege de gevraagde Verklaring omtrent het Gedrag (VOG) en een voorafgaand integriteitsgesprek met de burgemeester (zie brief CdK: het ligt niet in de bedoeling om tot een externe screening over te gaan).

Zie punt 7: Een alternatief kan zijn dat de commissie geloofsbrieven voorafgaand aan de raadsvergadering waarin de wethouders worden benoemd het onderzoek geloofsbrieven verricht. Het is aan te bevelen om ook in dat geval uit te gaan van overlegging van een VOG.

Advies

Gezien de aandacht voor bestuurlijke integriteit zijn politieke ambtsdragers in toenemende mate kwetsbaar. Aandacht voor en versteviging van de benoemingsprocedure zal het risico op beschadiging van bestuurders en het openbaar bestuur in algemene zin in verband met integriteitsdiscussies beperken. Wij zien een integriteitsgesprek met de burgemeester daarbij als een positief instrument.

Voorstel

Het presidium wordt verzocht zich uit te spreken over

- a. agenda integriteit 2014
- b. aanvulling benoemingsprocedure wethouders

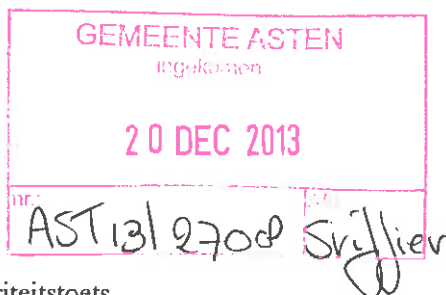
hepte Burg
Secr.

AE

Commissaris van de Koning

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 614 11 15
info@brabant.nl
www.brabant.nl
Bank ING 67.45.60.043

Aan alle burgemeesters in de provincie Noord-Brabant

Onderwerp

Handreiking integriteitstoets

Datum

17 december 2013

Ons kenmerk

3514811

Uw kenmerk

-

Contactpersoon

G.E.M. Koch-van
Hooijdonk

Directie

Middelen

Telefoon

(073) 680 87 06

Fax

(073) 680 76 16

Bijlage(n)

2

E-mail

GKoch@brabant.nl

Geachte burgemeester,

De afgelopen periode is er in toenemende mate aandacht voor bestuurlijke integriteit. Steeds meer Brabantse gemeenten krijgen te maken met kwesties waarbij de integriteit van een burgemeester, gemeenteraadslid of wethouder in het geding is. Ook landelijk is er het afgelopen jaar veel aandacht gevestigd op dit onderwerp, onder andere met de Motie Schouw en Klein (betreft het jaarlijks agenderen van en rapporteren over integriteit binnen gemeenten, provincies en waterschappen) en de Motie Heijnen (betreft de verkenning van mogelijkheden voor een nationaal bureau integriteitsonderzoek).

De toegenomen aandacht beschouwen wij als een positieve ontwikkeling. Als burgemeester hebt u een belangrijke rol als het gaat om integriteit. Zowel naar de raad en het college als naar de burgers, die recht hebben op een transparante en integere overheid. Dit is in lijn met het wetsvoorstel van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties waarin de burgemeester formeel wordt belast met het toezicht op integriteit. Ook de commissaris van de Koning krijgt een zorgplicht met betrekking tot bestuurlijke integriteit, waarop in het verleden al meerdere malen een beroep is gedaan.

Om tot een gezamenlijke bevordering van bestuurlijke integriteit te komen heeft er in november jl. een verkennend gesprek plaatsgevonden met vertegenwoordigers van de VBG, RIEC en de provincie Noord-Brabant. Tijdens dit gesprek heeft de provincie Limburg een toelichting gegeven op de uniforme integriteitstoets die daar recent is ontwikkeld. Tijdens deze verkenning is de intentie uitgesproken om met elkaar in het komende jaar een platform te ontwikkelen om in Brabant kennis van en ervaring met bestuurlijke integriteit te delen en instrumenten te ontwikkelen ten behoeve van gemeenten. Tevens hebben wij besloten om als eerste belangrijke stap de mogelijkheid tot screening

Het provinciehuis is vanaf het centraal station bereikbaar met stadsbus, lijn 61 en 64, halle Provinciehuis, met de treintaxi en met de OV-fiets.

van kandidaat-wethouders onder uw aandacht te brengen, dit met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen van 19 maart 2014.

Datum

17 december 2013

Ons kenmerk

3514811

Met betrekking tot benoemingen door de Kroon is screening en integriteit geborgd, maar dit is niet het geval met politieke benoemingen zoals die van wethouders. Bij deze bieden wij u een stappenplan aan voor de screening van kandidaat-wethouders. Wellicht biedt dit document u een handvat om hier meer aandacht aan te besteden. In lijn met een binnen de kring van commissarissen van de Koning gemaakte afspraak heeft de provincie Noord-Brabant bij de vorming van het huidige college van Gedeputeerde Staten al een soortgelijke toets uitgevoerd (met uitzondering van het screeningsonderzoek) en dat raden wij burgemeesters ook aan.

Wij vertrouwen er op dat dit een instrument is dat alle gemeenten in de provincie Noord-Brabant gaan gebruiken, we streven tenslotte allemaal naar een integer openbaar bestuur. Omdat wij de toepassing van dit instrument willen volgen, verzoeken wij u om uw voornemen hiertoe dan ook kenbaar te maken bij Geraldine Koch-van Hooijdonk, beleidsmedewerker bij het Kabinet van de commissaris van de Koning (073-680 8706, gkoch@brabant.nl). Uiteraard is zij ook beschikbaar voor vragen over deze brief of het stappenplan.

Hoogachtend,

Prof. dr. W.B.H.J. van de Donk,
Commissaris van de Koning

mw. mr. I.R. Adema,
voorzitter VBG

Stappenplan integriteitstoets kandidaat-wethouders

Hieronder staat een aantal stappen beschreven die u als burgemeester kunt nemen in aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen en de periode daarna, de vorming van een nieuw college. Met kandidaat-wethouders worden zowel huidige als nieuwe wethouders bedoeld. Als burgemeester heeft u een belangrijke rol in dit proces, maar het gaat ook om de bereidheid van de politieke partijen. De politieke partijen zijn verantwoordelijk voor de persoon die zij voordragen als kandidaat-wethouder. Mocht in het proces blijken dat er twijfels bestaan over de integriteit dat is het aan de politieke partij om hun verantwoordelijkheid te nemen.

1. De burgemeester gaat een gesprek aan met de afdelingsvoorzitters van de politieke partijen in de periode naar de gemeenteraadsverkiezingen. Tijdens dit gesprek onderstreept u het belang van integriteit. De afdelingsvoorzitters / fractievoorzitters zijn immers verantwoordelijk voor de verkiezingslijst¹ en kandidaat-wethouders die zij voordragen.
2. U spreekt met kandidaat-wethouders over integriteit (zie gespreksformulier) en stelt hiervan een verslag op.
3. De kandidaat-wethouder overhandigt een Verklaring omtrent het Gedrag (VOG) (aanvraag formulier publieke ambtsdragers).
4. Met instemming van de kandidaat-wethouder laat u een screeningsonderzoek uitvoeren door een extern bureau².
5. Indien er twijfels over de integriteit zijn bij de kandidaat-wethouder, gaat u een gesprek aan met de kandidaat. Mogelijk leidt dit tot terugtrekking van kandidatuur.
6. U komt terug bij de afdelingsvoorzitters/fractievoorzitters indien de uitkomsten van het integriteitsgesprek en/of screeningsonderzoek daar aanleiding voor geven of een VOG niet verkregen wordt.

¹ Dit is te laat voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2014.

² Heeft u vragen over het stappenplan of wilt u suggesties ontvangen van externe bureaus, dan kunt u contact opnemen met Geraldine Koch-van Hooijdonk, 073 - 680 8706 of gkoch@brabant.nl

Gespreksformulier: Burgemeester

NAAM:

Datum:

Reden gesprek: kandidaat-wethouder en integriteit

Gespreksonderwerpen

- Uitleggen van procedure, reden gesprek en mocht VOG / uitslag screeningsonderzoek daartoe aanleiding geven dan volgt een gesprek met burgemeester, fractievoorzitter en kandidaat
- Benoembaarheidsvereisten (Nederlander, ingezetene van de gemeente, leeftijd van 18 jaar en niet uitgesloten van kiesrecht)
- Onverenigbare (neven)functies:
 - o Een wethouder vervult geen nevenfuncties waarvan de uitoefening ongewenst is met het oog op een goede vervulling van zijn ambt als wethouder;
 - o Een wethouder meldt zijn voornemen tot aanvaarding van een nevenfunctie aan de gemeenteraad;
 - o Een wethouder maakt zijn nevenfuncties (en inkomsten uit nevenfuncties) openbaar (ter inzagelegging op het gemeentehuis);
- Onverenigbare of verboden handelingen:
 - o Een wethouder mag onder andere niet als advocaat of adviseur in geschillen werkzaam zijn ten behoeve van de gemeente of het gemeentebestuur
- Eed of belofte afleggen en belang daarvan uitleggen (geven of beloven van gift of gunst, aannemen van geschenk of belofte)
- Integriteit (een VOG betekent nog geen garantie voor bestuurlijke integriteit, dat is immers een breder begrip dan het strafrechtelijke verleden waar de VOG op ziet)
- Screeningsonderzoek: met instemming van de kandidaat-wethouder wordt door een extern bureau een screeningsonderzoek uitgevoerd.
- Zijn er nog andere dingen die van belang kunnen zijn:
 - o Zijn er kwesties / gebeurtenissen uit het verleden die voor derden aanleiding kunnen geven om daarmee naar buiten te komen (chantabel)
 - o Eventueel zaken die spelen in de financiële sfeer, relatie-sfeer (privé / vriendenkring)

Gespreksaantekeningen